

Варічева Р.В.,

*к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Одеський торговельно-економічний інститут*

Київського національного торговельно-економічного університету

Боднар Н.В.,

студент,

Одеський торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

Каленкович О.П.,

студент,

Одеський торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ РОЗРАХУНКОВИМИ ОПЕРАЦІЯМИ З МЕТОЮ ПОСИЛЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. У сфері фінансово-економічної безпеки узагальнено та досліджено теоретичні засади. У статті проаналізовано наявні точки зору щодо тлумачення поняття «фінансово-економічна безпека». Установлено, що метою фінансово-економічної безпеки є гарантування фінансової стійкості та максимально ефективного функціонування підприємства в поточному періоді. Головною умовою високого потенціалу розвитку в майбутньому є здатність протистояти наявним негативним зовнішнім та внутрішнім факторам, виникаючим небезпекам та загрозам, які спроможні зумовити збитки підприємства. Встановлено основні завдання управління фінансово-економічною безпекою підприємства. Окреслено основні етапи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

Ключові слова: фінансово-економічна безпека, критерії, показники, завдання, управління, облік, грошові потоки.

Постановка проблеми. Розвиток економіки знань, інтеграція України у світовий економічний простір, процеси глобалізації та викликане цим посилення конкуренції загострюють проблему збереження фінансової стійкості підприємств як основи їхньої фінансово-економічної безпеки.

Зовнішнє середовище функціонування суб'єктів господарювання стає ще більш динамічним та невизначеним, спричиняючи значну кількість ризиків, небезпек та загроз (непла-

тоспроможність партнерів, недобросовісна конкуренція, недружні злиття й поглинання, комерційний шпіонаж, рейдерство тощо). Все це зумовлює потребу ефективного управління їх фінансово-економічною безпекою, вдосконалення його методів та механізмів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на численні дослідження, проведені у сфері економічної та фінансової безпеки суб'єктів господарювання такими науковцями, як Л. Абалкін, О. Барановський, І. Белоусова, І. Бланк, Л. Біркен, І. Білько, М. Білик, Т. Васильців, С. Галузіна, Е. Гудвін, Є. Лапченко, В. Палій, М. Пушкарь, Я. Соколов, М. Чумаченко, А. Шеремет, все одно відчувається брак відповідних заходів для вирішення проблеми фінансово-економічної безпеки. Наявні праці мають переважно теоретичний характер та висвітлюють окремі аспекти управління фінансово-економічною безпекою (зокрема, організаційні), зосереджуючись виключно або на зовнішніх, або на внутрішніх чинниках.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Отже, необхідно розглянути та запропонувати рішення облікових аспектів управління розрахунковими операціями з метою фінансово-економічної безпеки підприємства.

Мета статті полягає у формуванні наукового погляду на поняття «фінансово-еко-

номічна безпека підприємства», визначенні облікових аспектів управління розрахунковими операціями задля дослідження факторів, критеріїв та показників, які характеризують фінансово-економічну безпеку підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансова безпека підприємства, організації чи установи посідає особливе місце в системі економічної безпеки, впливаючи абсолютно на всі сфери діяльності підприємства.

Фінансово-економічна безпека підприємства є досить складною системою, що включає певний набір внутрішніх та зовнішніх характеристик, спрямованих на забезпечення ефективності використання матеріальних, трудових, інформаційних та фінансових ресурсів.

Метою забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства є досягнення найвищої ефективності та стабільності його функціонування та створення передумов для подальшого розвитку шляхом своєчасного виявлення зовнішніх та внутрішніх небезпек і загроз, а також запобігання ним.

Фінансово-економічна безпека підприємства є динамічною ознакою, що змінюється під впливом чинників і загроз внутрішнього та зовнішнього середовища.

Фінансово-економічна безпека підприємства як комплексне та багатогранне поняття характеризується значною складністю його системи внутрішніх та зовнішніх економічних і фінансових відносин, що відображається на видах фінансово-економічної безпеки:

– страхова фінансово-економічна безпека полягає в організації взаємовідносин підприємства зі страховими компаніями щодо захисту його майнових інтересів;

– інвестиційна показує можливість залучення, вкладення та використання інвестиційних ресурсів у розвиток діяльності підприємства;

– фондова характеризує ринкову привабливість цінних паперів підприємства та можливість його виходу на фінансовий ринок з метою вкладення коштів у фінансові активи;

– грошово-кредитна стосується дотримання розрахунково-платіжної та кредитної дисципліни;

– валютна показує захищеність валютних операцій під час ведення зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Основними завданнями управління фінансово-економічною безпекою підприємства є:

– визначення пріоритетних фінансових інтересів, які потребують захисту в процесі фінансово-господарської діяльності підприємства;

– ідентифікація та прогнозування зовнішніх і внутрішніх загроз фінансово-економічним інтересам підприємства;

– виявлення та попередження кризових явищ;

– забезпечення ефективної нейтралізації загроз фінансово-економічним інтересам підприємства, розробка необхідних заходів, а також оцінка їх ефективності.

Важливими етапами процесу забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства є визначення його фінансового стану та оцінювання поточного рівня безпеки. При цьому детально аналізується наявна загроза негативних впливів на безпеку підприємства, а також можливі збитки цих впливів. Для забезпечення максимального ефекту щодо запобігання загрози таких дій кожне підприємство повинне мати у своєму розпорядженні єдину систему збору, аналізу та оцінки інформації про стан її економічної безпеки. Показники оцінки фінансово-економічного стану підприємства наведені в табл. 1.

Індикатори фінансово-економічної безпеки призначені для визначення кількісних показників соціально-економічної дійсності, перевищення рівня яких перетворить потенційні загрози на реальні.

До основних індикаторів, що характеризують рівень фінансово-економічної безпеки на підприємствах України, відносять такі.

1) Показники, що визначають фінансову стійкість:

– коефіцієнт автономії (нормативне значення $K_{фа}$ менше 0,5);

– коефіцієнт співвідношення власних і позикових коштів, або коефіцієнт фінансового

Таблиця 1

Показники визначення фінансово-економічного стану підприємства

Платоспроможність	Ділова активність
<ul style="list-style-type: none"> – Коефіцієнт загальної ліквідності; – коефіцієнт термінової ліквідності; – коефіцієнт абсолютної ліквідності. 	<ul style="list-style-type: none"> – Оборотність активів; – оборотність товарно-матеріальних запасів; – середній термін оплати дебіторської заборгованості; – середній термін оплати кредиторської заборгованості.
Фінансова стійкість	Прибутковість
<ul style="list-style-type: none"> – Коефіцієнт автономії; – коефіцієнт забезпеченості боргів; – фінансовий важіль. 	<ul style="list-style-type: none"> – Чистий прибуток; – рентабельність.

Таблиця 2

Складові фінансово-економічної безпеки підприємства [2]

Критерій	Вид	Елемент
За об'єктами захисту	Економічна безпека	Матеріально-сировинна, техніко-технологічна, кадрова, інформаційна, зовнішньоекономічна, ринкова.
	Фінансова безпека	Бюджетна, банківська, страхова, інвестиційна, фондова, грошово-кредитна, валютна.
За видами діяльності підприємства	Операційна	Пов'язана зі здійсненням основної та другорядної операційної діяльності з виробництва та реалізації продукції, товарів, робіт, послуг.
	Інвестиційна	Пов'язана зі здійсненням інноваційної та інвестиційної політики підприємства (купівля-продаж необоротних активів, створення та продаж дочірніх підприємств тощо).
	Фінансова	Пов'язана з емісією цінних паперів та залученням і поверненням кредитів.

ризик (нормативне значення Кфр менше 0,5; критичне значення Кфр дорівнює 1);

- коефіцієнт фінансової стійкості (нормативне значення Кфс більше 0,5, але менше 0,9);

- коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами;

- -коефіцієнт маневреності власного капіталу (нормативне значення Км більше 0,1, але менше 0,5);

- коефіцієнт співвідношення мобільних та іммобілізованих коштів, або коефіцієнт структури капіталу (позитивною характеристикою є зростання в динаміці).

2) Показники, що визначають платоспроможність:

- коефіцієнт абсолютної ліквідності (нормативне значення Кал більше 0,2 або дорівнює 0,5);

- коефіцієнт швидкої ліквідності, або проміжний коефіцієнт ліквідності (нормативне значення Кшл більше 0,6 або дорівнює 0,8);

- коефіцієнт поточної ліквідності, або загальний коефіцієнт покриття (нормативне значення Кпл більше 2,0).

3) Показники, що визначають ділову активність:

- коефіцієнт загальної оборотності капіталу, або ресурсовіддача (позитивною характеристикою є зростання в динаміці);

- фондovіддача (позитивною характеристикою є зростання в динаміці);

- період обороту запасів (позитивною характеристикою є зменшення в динаміці);

- коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (позитивною характеристикою є зростання в динаміці) [1, с. 88].

Фінансово-економічна безпека підприємства як комплексне та багатогранне поняття характеризується значною складністю його системи внутрішніх та зовнішніх економічних і фінансових відносин, що відображається у видах фінансово-економічної безпеки (табл. 2).

Небезпеки та загрози, які впливають на фінансово-економічну безпеку підприємства, можна поділити на зовнішні (які не залежать від діяльності підприємства) та внутрішні (які безпосередньо залежать від діяльності підприємства), а також на ті, що існують, і можливі.

До зовнішніх факторів відносять економічні, правові, ринкові, технологічні та технічні, географічні, соціально-культурні, міжнародні. Отже, ними є фінансово-економічна криза, нестабільність економіки, недосконалість механізмів реалізації економічної та фінансової політики держави, зниження інвестиційного потенціалу та клімату держави, недобросовісна конкуренція, нерозвиненість фінансового ринку та його інфраструктури, недосконалість правової системи захисту прав інвесторів та виконання законодавства.

Внутрішні фактори впливу на систему фінансово-економічної безпеки підприємства включають кадровий потенціал, засоби праці, інформаційне забезпечення прийняття рішень, системні фактори.

Враховуючи різноманітність внутрішніх чинників формування належного рівня фінансово-економічної безпеки підприємства, загрози цієї сфери систематизуємо за ознаками; крім того, у складі небезпек можна виділити загрози мікросередовища (табл. 3).

Вчасна ідентифікація небезпек фінансово-економічної безпеки підприємства дає змогу адаптуватися до постійної зміни умов середовища та успішно функціонувати в умовах конкуренції. Наявність значної кількості загроз вимагає розроблення заходів щодо забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства, які полягають у виявленні та аналізуванні зовнішніх і внутрішніх загроз, а також оцінюванні наслідків їхнього впливу на фінансово-економічну діяльність підприємства та розробленні системи превентивних управлінських рішень щодо усунення та мінімізації фінансово-економічних ризиків [3].

Під час здійснення розрахунків особлива увага повинна приділятися розгляду дебіторської заборгованості як економічній категорії. Це обумовлене тим, що значні обсяги цього показника впливають на рівень платоспроможності суб'єкта господарювання, а отже, на діяльність суб'єктів макrorівня, з якими він співпрацює.

Не применшуючи результатів попередніх досліджень, визнаємо, що залишаються нерозкритими питання формування ефек-

тивної політики погашення дебіторської заборгованості, визначення ролі розрахунків з покупцями та замовниками у забезпеченні економічної безпеки підприємства, що вимагає подальших досліджень.

Наявність у підприємства значних розмірів дебіторської заборгованості знижує ліквідність його активів, негативно впливає на фінансову платоспроможність, а також відволікає зайві грошові кошти. Так, за товари, роботи, послуги, які надані покупцю з відстрочкою платежу, підприємство-продавець після закінчення звітного періоду має сплатити податки державі, заробітну плату працівникам, орендну плату, ціну матеріалів тощо. Якщо оплата за надані товари своєчасно не надійшла, підприємство вимушене перетворити власні високоліквідні активи на грошові кошти з метою здійснення розрахунків щодо зобов'язань та запобігання банкрутству.

Належна організація обліку дебіторської заборгованості сприяє ефективному управлінню її розмірами та строками погашення шляхом посилення оперативності контролю за своєчасним здійсненням розрахунків на основі облікових даних. Економічна безпека підприємства під час здійснення розрахунків передбачає посилений контроль за строками погашення дебіторської заборгованості, своєчасне уточнення зміни дебіторської заборгованості, якщо таке мало місце. Іншим важливим аспектом виступає вивчення додаткової інформації про контрагента з метою попередження здійснення фіктивних господарських операцій.

На жаль, високий податковий тиск, збільшення обсягів господарських операцій з порушенням чинного законодавства контрагентами, неправомірний та необґрунтований перерозподіл прибутку через корупційні схеми, відсутність захисту майнових та особистих прав господарюючих суб'єктів зумовили критичне зростання тіньової економіки в Україні.

Участь у фіктивних операціях розрахунків з покупцями та замовниками, розробка різноманітних схем ухилення від оподаткування дадуть змогу отримати прибуток у короткостроковий період, проте призведуть

Систематизація видів внутрішніх загроз і загроз мікросередовища фінансово-економічної безпеки підприємства [3]

Класифікаційна ознака	Елемент	Вид
<i>Внутрішні загрози</i>		
За видом діяльності	Операційна діяльність	Неефективний маркетинг, неефективна структура витрат, низький рівень використання основних фондів, високий розмір страхових та сезонних запасів, недостатньо диверсифікований асортимент продукції, неефективний виробничий менеджмент.
	Інвестиційна діяльність	Тривалість освоєння інвестиційних ресурсів, суттєве перевитрачання інвестиційних ресурсів, недосягнення запланованих обсягів прибутку за здійсненими інвестиційними проектами, неефективно сформований фондовий портфель, неефективний інвестиційний менеджмент.
	Фінансова діяльність	Неефективна фінансова стратегія, неефективна структура активів, надмірна частка позикового капіталу, висока частка короткострокових джерел залучення позикового капіталу, перевищення допустимих меж фінансових ризиків, неефективний фінансовий менеджмент.
За видом ресурсів	Технічні	Незадовільний стан і якість використання основних фондів, матеріально-сировинних та паливно-енергетичних ресурсів, велика матеріаломісткість виробництва, високий рівень матеріальних втрат.
	Технологічні	Застаріла технологія виробництва.
	Трудові	Низька якість кадрів, дефіцит і висока плинність кадрів, втрата провідних працівників.
	Інформаційні	Відсутність доступу до інформації, незадовільний стан системи інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень.
	Організаційні	Незадовільний стан організаційної структури управління, стиля та засобів управління, несвочасність прийняття управлінських рішень.
	Фінансові	Недостатність власного капіталу, недостатня мобільність капіталу, неможливість доступу до кредитних ресурсів, збитковість діяльності.
	Ринкові	Неможливість територіальної диверсифікації діяльності, зміни району збуту продукції.
	Товарні	Невідповідність товарних запасів попиту споживачів, неефективність каналів реалізації та збуту товарів.
<i>Загрози мікросередовища</i>		
За видом економічних суб'єктів	Постачальників	Зривання та неналежне виконання укладених договорів, відмова від співробітництва, низька якість сировини, комплектуючих матеріалів, високий рівень цін, неритмічність постачання.
	Конкурентів	Жорстка цінова та нецінова конкуренція, застосування її недобросовісних форм, зокрема недобросовісної реклами, копіювання товарного знаку чи товарної марки, переманювання цінних кадрів та клієнтури конкурентами, комерційний шпіонаж, недружні захоплення та поглинання, рейдерство.
	Споживачів	Розірвання договірних відносин, відмова від відвантаженої продукції, затримка її оплати, неплатоспроможність, банкрутство дебіторів, зміна смаків та вподобань споживачів.
	Органів державної та місцевої влади	Дискримінація підприємства, корупція посадових осіб, надання податкових та інших пільг конкурентам тощо.
	Банків	Високий рівень кредитних ставок, жорсткі умови надання кредитів, неналежний розвиток окремих банківських послуг.
	Контактних аудиторій підприємства (ЗМІ, громадських організацій, профспілок тощо)	Поширення будь-якої інформації, що може негативно вплинути на діловий імідж підприємства, висунення вимог, які суперечать фінансово-економічним інтересам підприємства, організація страйків працівників підприємства тощо.

до втрати економічної безпеки підприємства у загальному підсумку. За цих умов неможливе належне відображення обсягів дебіторської заборгованості, виникає необхідність ведення додаткової бухгалтерії, відсутні

гарантії погашення дебіторської заборгованості контрагентами.

Підтримання належного рівня платоспроможності та ліквідності підприємства досягається шляхом відповідної організації руху

грошових потоків. Сукупність методів та форм, що використовується підприємством для організації руху грошових коштів у часі та просторі відповідно до визначених критеріїв та цілей, називаємо моделлю управління грошовими потоками підприємства.

Організація моделі управління грошовими потоками здійснюється з дотриманням сукупності певних принципів, основними з яких є [4]:

- принцип інформаційної достовірності, що передбачає своєчасне та повне представлення фінансової інформації, структурованої відповідно до потреб моделі;

- принцип збалансованості, тобто обґрунтоване використання для потреб управління грошовими потоками критеріїв та методів групування, зведення та узагальнення грошових потоків підприємства;

- принципи ефективності, тобто визначення оптимального рівня розподілу грошових коштів у просторі та часі для мінімізації витрат на досягнення необхідного ефекту (наприклад, підтримання визначеного рівня ліквідності);

- інші принципи, які визначаються специфікою умов господарювання конкретного підприємства.

Сукупність цілей, які ставляться перед управлінням грошовими потоками, включає як загальні цілі управління фінансами суб'єкта господарювання, так і специфічні:

- повноту та своєчасність покриття потреби підприємства в капіталі для фінансування його операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;

- підтримання прийняттого рівня платоспроможності та ліквідності, а також попередження формування чи розвитку фінансової кризи;

- збільшення вхідних грошових потоків як основного джерела фінансування підприємства та їх оптимізації в розрізі видів;

- скорочення циклу обігу грошових коштів;

- підтримання адекватного балансу між формуванням резерву ліквідності та втраченими альтернативними можливостями;

- забезпечення ефективності використання грошових коштів підприємства

через оптимальний їх розподіл у часі та просторі;

- скорочення накладних затрат підприємства, пов'язаних з генеруванням його грошових потоків, насамперед з надходженням вхідних грошових потоків.

Обґрунтування цілей та встановлення поточних завдань управління грошовими потоками мають здійснюватися з дотриманням таких правил [5, с. 132]:

- системність формування цільових фінансових показників та коефіцієнтів управління рухом грошових коштів відповідно до сукупності цілей та завдань моделі управління грошовими потоками підприємства;

- повнота та достовірність формування вхідної первинної інформації щодо управління грошовими потоками за напрямками такого управління в розрізі вхідних та вихідних грошових потоків, грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства;

- забезпечення зіставлення та інформативності фінансових показників і коефіцієнтів для їх адекватної статистичної та математичної обробки для обґрунтування та прийняття управлінських фінансових рішень фінансовим менеджером підприємства;

- обґрунтування використання методів оброблення для адекватної консолідації вхідних первинних інформаційних ресурсів та подальшої ідентифікації на їх основі цільових параметрів моделі управління грошовими потоками суб'єкта господарювання;

- формування якісних та кількісних параметрів грошових потоків на основі визначення сукупності цільових фінансових показників як результуючих щодо усталеної сукупності відособлених фінансових показників, що характеризують окремі сторони руху грошових коштів підприємства;

- забезпечення можливості адекватного контролінгу системи цільових параметрів руху грошових коштів підприємства для забезпечення виконання управлінських фінансових рішень (моніторинг виконання плану, виявлення відхилень та проведення коригування параметрів грошових потоків);

– забезпечення прийнятності цільових параметрів грошових потоків для їх використання в управлінні грошовими потоками підприємства у подальших періодах.

Управління грошовими потоками необхідно розглядати як послідовний процес постановки завдань та їх виконання, який включає реалізацію таких функціональних етапів:

– планування та прогнозування грошових потоків, складання відповідних внутрішніх фінансових документів (бюджет грошових потоків, плановий звіт про рух грошових коштів, платіжний календар тощо);

– імплементація бюджету грошових потоків як невід’ємної складової частини системи бюджетів на підприємстві;

– фінансовий контролінг виконання бюджету грошових потоків та планових показників Звіту про рух грошових коштів;

– коригування планових величин відповідно до зміни зовнішніх та внутрішніх умов реалізації плану.

Отже, досконале управління потоками грошових коштів підприємства забезпечить формування додаткових фінансових ресурсів для фінансових інвестицій, які будуть приносити прибуток та забезпечуватися реалізацією принципів, серед яких можна виділити [5, с. 133]:

- принцип інформативної достовірності;
- принцип забезпечення ефективності;
- принцип забезпечення ліквідності;
- принцип забезпечення збалансованості.

Ефективна система управління грошовими потоками, яка організована з урахуванням вищесказаних принципів, створює основу значних темпів розвитку підприємства, збалансованості суми надходжень від основних видів господарської діяльності та постійного зростання ринкової вартості. Необхідно виділити такі напрями аналізу грошових потоків:

– оцінювання ліквідності та платоспроможності в коротко- та довгостроковій перспективах;

– визначення різниці між кредиторською та поточною дебіторською заборгованістю;

– розрахунок чистого оборотного капіталу;

– оцінювання раціональності управління грошовими коштами та формування грошового потоку;

– формування вихідної бази для прийняття управлінських рішень;

– прогнозний аналіз грошових потоків підприємства.

Оцінка ефективності управління грошовими коштами на підприємстві стає вихідною інформацією для подальших управлінських рішень, а саме для прогнозування майбутніх грошових потоків. Отже, аналіз грошових потоків, що характеризує причини зміни ліквідності та фінансової стійкості підприємства, необхідно проводити під час загального фінансового аналізу. Оперативна, повна та достовірна інформація про рух грошових коштів повинна сприяти підвищенню якості управлінських рішень, які безпосередньо в подальшому впливають на фінансовий стан підприємства.

Для ефективного управління грошовими потоками та фінансовою діяльністю підприємства загалом доцільно вводити в практику розрахунок системи показників грошових потоків як вимірників фінансової стійкості, платіжної стабільності та нормальної платоспроможності [6, с. 154].

Планування грошових потоків – важливий етап управління фінансовою діяльністю підприємств. Шляхом ефективного впровадження системи планування та прогнозування досягається раціональне використання грошових потоків, адже операційна, інвестиційна та фінансова діяльність забезпечується необхідними грошовими ресурсами. До основних методів необхідно віднести техніко-економічні розрахунки, економіко-статистичні, порівняння, балансовий метод, факторний аналіз.

Сучасна система принципів планування управління грошовими потоками дає змогу підвищити точність прогнозів, спростити систему управління. Головними серед них повинні виступати:

– принцип обґрунтованості мінімально необхідного обсягу грошових коштів, який має бути у підприємства для забезпечення його платоспроможності;

– принцип пропорційності розподілу грошових коштів між складниками виробничого процесу;

– принцип гнучкості планування грошових коштів;

– принцип оцінювання ефективності використання грошових коштів;

– принцип адекватності часових інтервалів та способів планування.

Висновки. Стабільність та перевірка контрагентів, детінізація фінансових результатів та розрахункових операцій підприємства, страхування окремих випадків, розробка системи лояльності для контрагентів задля стимулювання дострокового погашення дебіторської заборгованості, дотримання чинного законодавства під час здійснення розрахунків з покупцями та замовниками, співпраця з контрагентами та завоювання їх лояльності є дієвими заходами посилення економічної безпеки підприємства.

Фінансова безпека має бути орієнтована на мінливість економічного середовища підприємства та бути спроможна швидко реагувати на подразники.

Література:

1. Нікіфоров П., Кучерівська С. Сутність і значення фінансової безпеки страхової компанії. *Фінанси України*. 2006. № 5. С. 86–94.
2. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства: сутність і механізм забезпечення. URL: https://pidruchniki.com/78204/finansy/finansova_bezpeka_pidpriemstv.
3. Фінансово-економічні інтереси та фінансово-економічні загрози підприємства. URL: https://pidruchniki.com/78205/finansy/finansovo-ekonomichni_interesi_ffinansovo_ekonomichni_zagrozi_pidpriemstva.
4. Основи управління грошовими потоками підприємства. URL: <https://helpiks.org/8-22354.html>.
5. Рогова Е., Ткаченко Е. *Фінансовий менеджмент: учебник*. 2011. С. 130–135.
6. Диган Р. Удосконалення класифікації грошових потоків з урахуванням сучасних умов господарювання. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 4 (106). С. 150–155.

Варичева Р.В., Боднар Н.В., Каленкович А.П.
Учетные аспекты управления расчетными операциями с целью повышения финансово-экономической безопасности предприятия

Аннотация. В сфере финансово-экономической безопасности обобщены и исследованы теоретические основы. В статье проанализированы существующие точки зрения относительно толкования понятия «финансово-экономическая безопасность». Установлено, что целью финансово-экономической безопасности является гарантирование финансовой устойчивости и максимально эффективного функционирования предприятия в текущем периоде. Главным условием высокого потенциала развития в будущем является способность противостоять имеющимся негативным внешним и внутренним факторам, возникающим опасностям и угрозам, которые способны обусловить убытки предприятия. Установлены основные задания управления финансово-экономической безопасностью предприятия. Определены основные этапы обеспечения финансово-экономической безопасности предприятия.

Ключевые слова: финансово-экономическая безопасность, критерии, показатели, задания, управление, учет, денежные потоки.

Varycheva R.V., Bodnar N.V., Kalenkovich O.P.
Accounting aspects of management of settlement operations for the purpose of increasing the financial and economic security of the enterprise

Summary. It is studied and generalized theoretical principles in finance and economic security area. It is analyzed existent points of view regarding the interpretation meaning of the term “financial and economic security”. Established that the purpose of financial security acts the guarantee of financial stability and the most efficient operation of the enterprise in the current period and high development potential in the future; the main condition of which is the ability to resist existing negative external and internal factors, emerging threats and dangers that are able to cause damage to the enterprise. The main task of managing the financial and economic security of the enterprise is identified. The basic steps to ensure financial and economic security of the enterprise are outlined.

Keywords: financial-economic security, criteria, indexes, tasks, management, accounting, cash flows.